

Γιορτή της Υπαπαντής (Λου 2:22-40· Εβρ 7:7-17): Δύο οριακές συναντήσεις (Μιλτιάδης Κωνσταντίνου, Καθηγητής Παλαιάς Διαθήκης, Κοσμήτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Η ανάμνηση μιας συνάντησης αποτελεί το περιεχόμενο της γιορτής της Υπαπαντής, που σύμφωνα με το λειτουργικό τυπικό της Ορθόδοξης Εκκλησίας γιορτάζεται στις 2 Φεβρουαρίου κάθε έτους. Μιας συνάντησης που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί οριακή, καθώς το ένα από τα πρόσωπα που μετέχουν σ' αυτήν βρίσκεται στο τέλος της ζωής του, ενώ το άλλο μόλις στην αρχή της. Από τη μια μεριά στέκεται ένας γέρος ιουδαίος ιερέας, ο Συμεών, και από την άλλη ο νεογέννητος, μόλις ολίγων ημερών, Ιησούς. Η συνάντηση γίνεται στα Ιεροσόλυμα, στον περίφημο μεγαλοπρεπή Ναό που ο βασιλιάς Ηρώδης έχτισε στη θέση του παλιού ναού του Σολομώντα, όταν ο Ιωσήφ και η Μαρία πήγαν εκεί, για να

προσφέρουν τις προβλεπόμενες από τον ιουδαϊκό Νόμο θυσίες για τη γέννηση του παιδιού τους.

Όμως δεν είναι ούτε η διαφορά της ηλικίας των προσώπων που συναντιούνται ούτε ο τόπος αυτά που καθιστούν τη συγκεκριμένη συνάντηση αξιομνημόνευτη για δυο χιλιάδες χρόνια τώρα. Η ιδιαιτερότητα της συνάντησης ανάμεσα στον Συμεών και στον Ιησού βρίσκεται σ' αυτό που τα δύο πρόσωπα αντιπροσωπεύουν. Πρόκειται στην πραγματικότητα για τη συνάντηση δύο κόσμων· ενός παλιού που σβήνει και χάνεται και ενός καινούργιου που μόλις ανατέλλει.

Ο Συμεών αντιπροσωπεύει τον πρώτο, τον παλιό κόσμο. Είναι εκπρόσωπος ενός λαού που για αιώνες ζέσταινε μέσα στην καρδιά του την ελπίδα της έλευσης ενός λυτρωτή. Με όπλο την ελπίδα αυτήν έδωσε άπειρους αγώνες, ξεπέρασε ανυπέρβλητα εμπόδια, τα έβαλε με πανίσχυρες αυτοκρατορίες, πολέμησε με τους Αιγυπτίους, τους Ασσυρίους, τους Βαβυλωνίους, τους Πέρσες, τους Έλληνες και τους Ρωμαίους. Τα αλλεπάλληλα χτυπήματα, οι συνεχείς απογοητεύσεις, η μακρόχρονη αναμονή και υπομονή τον κούρασαν, τον εξουθένωσαν. Έφτασε στα όριά του και, καθώς δεν είχε άλλο κουράγιο για νέα οράματα και νέες προσδοκίες, πέρασε στη συντήρηση. Το όραμα του αναμενόμενου λυτρωτή δεν έσβησε, βέβαια, αλλά ξεθώριασε, αλλοιώθηκε, φθήνυε. Και μαζί μ' αυτό φθίνυε και η εικόνα του λυτρωτή· ο παγκόσμιος βασιλιάς της ειρήνης και της δικαιοσύνης μετατράπηκε σε έναν τοπικό αρχηγό, που θα επαναστατήσει κατά των Ρωμαίων και θα απαλλάξει τον λαό του από τη μιζέρια της σκλαβιάς και της αβάσταχτης ρωμαϊκής φορολογίας. Έτσι, τώρα που έφτασε ο καιρός για να γίνει το παλιό όραμα πραγματικότητα, τώρα που επιτέλους ο αναμενόμενος λυτρωτής ήρθε, μόνον ένας γέρος απέμεινε που να είναι σε θέση να τον αναγνωρίσει και να τον υποδεχτεί.

Το αποστολικό ανάγνωσμα της γιορτής προέρχεται από την *Πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολή* και είναι ένα απόσπασμα από την επιχειρηματολογία του αποστόλου που προσπαθεί να αποδείξει ότι η ιερωσύνη του Ιησού είναι ανώτερη από την ιουδαϊκή ιερωσύνη. Για τον λόγο αυτόν υπενθυμίζει στους αναγνώστες του το επεισόδιο της συνάντησης του προπάτορά τους Αβραάμ με τον Μελχισεδέκ. Σύμφωνα με τη σχετική αφήγηση του βιβλίου της *Γενέσεως*, επιστρέφοντας ο Αβραάμ από μια νικηφόρα μάχη, πέρασε από την Ιερουσαλήμ, στην οποία τότε κατοικούσε μια χανανιτική φυλή, οι Ιεβουσαίοι. Έξω από την πόλη συνάντησε τον βασιλιά της, τον Μελχισεδέκ, ο οποίος ήταν και ιερέας της πόλης. Ο Μελχισεδέκ πρόσφερε στον Αβραάμ κρασί και ψωμί και ο Αβραάμ του έδωσε το ένα δέκατο από τα λάφυρα που είχε πάρει από τη μάχη^[1]. Ξεκινώντας ο απόστολος από τη λογική παραδοχή ότι: «αυτός που ευλογεί είναι αναντίρρητα ανώτερος απ' αυτόν που ευλογείται», και εφαρμόζοντας την ερμηνευτική μέθοδο της εποχής του καταλήγει στο

συμπέρασμα ότι αφού ο Αβραάμ ευλογήθηκε από τον Μελχισεδέκ, ευλογήθηκε μέσα από αυτόν και ο απόγονός του ο Ααρών, ο πρώτος αρχιερέας των Ισραηλιτών. Κατά συνέπεια ο Μελχισεδέκ είναι ανώτερος από τον Ααρών. Ο λόγος για τον οποίο το συγκεκριμένο κείμενο διαβάζεται κατά τη γιορτή της Υπαπαντής είναι ότι αναφέρεται στο όραμα του παλιού λαού του Θεού για το οποίο έγινε λόγος παραπάνω.

Με το απόσπασμα αυτό ο απόστολος προσπαθεί να αναστήσει για τους συμπατριώτες του το παλιό όραμα. Προσπαθεί να τους θυμίσει πώς ξεκίνησε αυτή η ελπίδα. Τους ζητάει να στρέψουν τη σκέψη τους δυο χιλιάδες χρόνια πίσω, στην εποχή του προπάτορά τους, του Αβραάμ και στη συνάντησή του με τον Μελχισεδέκ. Πέρασαν από τότε πολλά χρόνια· οι απόγονοι του Αβραάμ έγιναν μεγάλος λαός, ο Θεός τους χάρισε γη, τους προστάτεψε από τους εχθρούς τους, τους έδωσε νόμο που θα ρυθμίζει τις μεταξύ τους σχέσεις και τους όρισε ιερατείο για να τον λατρεύουν. Όμως εκείνο το περίεργο επεισόδιο, εκείνη η συνάντηση του Αβραάμ με τον Μελχισεδέκ δεν ξεχάστηκε. Ο λαός του Θεού γνώριζε ότι και ο Νόμος του και το ιερατείο του δεν ήταν αιώνια, αλλά μέσα που θα τον προετοίμαζαν για τη μεγάλη συνάντηση με τον πραγματικά αιώνιο αρχιερέα. Ο Μελχισεδέκ έγινε σύμβολο αυτού του αναμενόμενου αρχιερέα, και η αναμονή αυτή έγινε ύμνος που τον έψελναν στον ναό τους:

Είπε ὁ Κύριος στὸν Κύριό μου:

«Κάθισε στὰ δεξιά μου,

ὥσπου νὰ ὑποτάξω τοὺς ἐχθρούς σου κάτω ἀπ' τὰ πόδια σου».

Σκῆπτρο ἐξουσίας θὰ σοῦ παραχωρήσει ὁ Κύριος ἀπ' τὴ Σιών,

κι ἐσὺ δέσποζε στοὺς ἐχθρούς σου ἀνάμεσα.

Μαζί σου θά'ναι οἱ ἄρχοντες τὴ μέρα ποὺ τὴν ἐξουσία σου θ' ἀναλάβεις,

μὲς στὴ λαμπρὴ παρουσία τῶν ἀφοσιωμένων σου.

Πρὶν ἀνατείλει τῆς αὐγῆς τὸ ἀστέρι,

ἀπὸ τὰ σπλάχνα μου σὲ γέννησα.

Ὁρκίστηκε ὁ Κύριος καὶ δὲν θ' ἀλλάξει γνώμη:

«Αἰῶνια ἐσὺ θὰ εἶσαι ἱερέας, σὰν τὸν Μελχισεδέκ»[\[2\]](#).

Αυτά προσπαθεί ο απόστολος να θυμίσει στους συμπατριώτες του Εβραίους. Όμως τα δυο χιλιάδες χρόνια που πέρασαν από τη συνάντηση Αβραάμ και Μελχισεδέκ μέχρι τη συνάντηση Συμεών και Ιησού αποδείχτηκαν πάρα πολλά· το όραμα είχε πια σχεδόν πεθάνει.

Σήμερα ο νέος λαός του Θεού ζει σε μian ανάλογη εποχή. Έχουν περάσει και πάλι δυο χιλιάδες χρόνια. Ο νέος Ισραήλ, η Εκκλησία που ίδρυσε ο Χριστός, πέρασε αντίστοιχες με τον παλιό καταστάσεις. Τα έβαλε κι αυτός με αυτοκρατορίες, πάλεψε με χίλιες δυο αντιξοότητες, έκανε κι αυτός ιερατείο και περικαλλείς ναούς για να λατρέψει τον Θεό του. Όπλο του στους αγώνες αυτούς ήταν ένα καινούργιο όραμα· η Βασιλεία του Θεού, ένας καινούργιος κόσμος, όπου θα βασιλεύει η αγάπη, η ειρήνη και η δικαιοσύνη.

Έτσι, τώρα καλείται η Εκκλησία να απαντήσει στο ερώτημα· πόσο ζωντανό είναι ακόμη αυτό το όραμα; Μήπως τα δυο χιλιάδες χρόνια χριστιανισμού την κούρασαν; Μήπως εγκατέλειψε τον αγώνα και πέρασε στη συντήρηση; Φτήνυνε τόσο πολύ το όραμα, ώστε οι χριστιανοί να εμφανίζονται έτοιμοι να παραδοθούν στον πρώτο επίγειο “σωτήρα” που θα εμφανιστεί, διακηρύσσοντας ότι θα εγκαθιδρύσει μια “νέα τάξη πραγμάτων” στον κόσμο; Μήπως το όραμα της παγκόσμιας ειρήνης και της συναδέλφωσης όλων των λαών έδωσε τη θέση του στους εθνικιστικούς ανταγωνισμούς;

Δεν είναι, βέβαια, εύκολο να δώσει κανείς μια σύντομη απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα. Το ευαγγελικό ανάγνωσμα της γιορτής (Λου 2:22-40) δίνει το μέτρο για μια εκτίμηση της κατάστασης. Ο γέρο - Συμεών είχε την ετοιμότητα να αναγνωρίσει τον Χριστό, έστω και ως βρέφος, γιατί είχε αφιερώσει ολόκληρη τη ζωή του στον σκοπό αυτό, ώστε να είναι έτοιμος την κατάλληλη στιγμή. Ο Θεός δεν εμφανίστηκε μία και μοναδική φορά στην Ιστορία. Είχε εμφανιστεί πάμπολλες φορές στο παρελθόν και εξακολουθεί να εμφανίζεται και σήμερα. Το ερώτημα είναι πάντοτε, ποιοι είναι σε θέση να τον αναγνωρίσουν. Σε πάρα πολλά σημεία του κηρύγματός του τονίζει ο Ιησούς την ανάγκη αυτής της ετοιμότητας. Ο παλιός Ισραήλ έχασε αυτήν την ετοιμότητα και μαζί της έχασε και τη σωτηρία, παρά το πλήθος των θυσιών που προσέφερε στον Ναό του. Αν από τα παραπάνω ερωτήματα προκύψει ως απάντηση ότι και οι χριστιανοί έχασαν την ετοιμότητά τους, τότε είναι μάταιες οι πανηγυρικές λειτουργίες και οι λιτανείες, μάταια τα προσκυνήματα και τα τάματα. Μόνον αν κρατηθεί ζωντανό το όραμα της Βασιλείας, μόνον αν από σήμερα κιόλας ξεκινήσει ο αγώνας για την πραγμάτωσή του, μόνον τότε μπορεί η Εκκλησία να είναι φορέας σωτηρίας για όλους τους

λαούς της γης.

[\[1\]](#) Γεν 14:17-20

[\[2\]](#) Ψαλ 109:1-4. Έλληνική Βιβλική Έταιρία, Ψαλτήριον, Κείμενο τῶν Ο´ & Μετάφραση στὴν Νεοελληνική, Ἀθήνα 2015, σελ 603].